

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.408

Napihujoča se žaba

Ta predstava se je podila po naših možganih, ko smo spremljali apeninsko zunanjo politiko. Tucat let in še več se je napihovala apeninska domišljavost, da se je lahko zakrila in zabrisala apeninska revščina. To je bilo potrebno, kjer je celo polenta z makaroni vred pičlo odmerjena. S čimelskim hruščem in truščem so se razglašali medli cilji apeninskega imperializma. Anahranizem in anomalija. Kateri narod in država čuti toliko sile v sebi, da bi mislila na imperikalizem? Iz tega siromašnega apeninskega sveta naj bi se vodila politika? Kakor napihujoča se žaba. V zboru držav in celin ni tudi 40 milijonski narod veliko več kakor žaba med levi in tigri. Potem je prišlo iztreženje. Vse razpredene nitke okoli nas so se potrgale. Pajek, ki je onegavil okoli nas, je slabo predel. Umaknil se je. V apeninski svet je treščilo kakor iz jasnega: rimski sporazum. To je toliko kakor nagobčnik. Kaj je preostalo drugega, ko se je upanje za upanjem podiralo? Napihujoča se žaba se je razletela. Mi smo ostali. Močnejši kakor kardakoli. Rimski sporazum je prelomna zaseka v apeninski zunanji politiki. Gotovo tiči nekaj pameti za tem, četudi bi se lahko preje pobliskala. Hresčeči in tervalčni zvoki so utihnil. Sentiment in teater ne spadata v realnost političnega presojanja 20. stoletja.

V omedlevici so potrebne injekcije in drugi vbrizgajaji. Tudi razočaranim apeninskim množicam je treba dati slaščice. Časopisje na škornjastem polotoku je te dni zagnalo v svet senzacionalne stvari, ki naj obračajo pozornost dramanti, naj se ustvarja videz kulturne in jezikovne penetracije. Tudi iz Dunaja so šla v svet takšna poročila. Morda je tudi tam zgoraj kaj omedlevice. Zato je treba čim več govoriti o italijansko-avstrijskem kulturnem sporazumu ter njeza realizaciji. Boter ima biti senator Salata, ki ga pričakujejo te dni na Dunaju. Ideja kulturnega dogovora naj se uredniški konkretno z ustanovitvijo italijanskega kulturnega inštituta na Dunaju ter preureditvijo jezikovnega pouka na avstrijskih srednjih šolah, kjer naj se nudi dijaštvu možnost, da se glede jezikovnega pouka odloči za eno izmed treh skupin, v katerih se bo poleg angleščine in francoščine znašla sedaj tudi italijanščina. Razpoloženje avstrijskega dijaštva je dobro znano in tvorci kulturnega sporazuma najbrže niso mislili na to, da bi se moglo v odločitvi mladine razbrati nekaj kakor »plebiscit«. Za Italijo ne bodo menda takšne stvari prijetne. Avstrijska mladina pa ima vendarle svoje muhe in lista kulturna zgradba na Dunaju bo vsaj brezposlenim v zimskem času prijetno zatočišče. V polletnih mesecih pa je Donava itak prijetnejša. Nazadnje so spevi takšne penetracije dobra tolažba. Do tolažbe pa ima vsakdo pravico. Če se je cekin izgubil, je tudi najdeni kovač dobrodošel.

Tudi okoli Poljske se plete nekaj podobnega. Poljaki so vendar viteški narod, ki je vreden sadov apeninske kulture. Balkanska roka se je s krepkim odbojem izmaknila. V tem slučaju bi bil tudi poljski mezinček primerno nadomestilo. V Varšavi naj se osnuje velika italijanska knjižnica, ki naj bi bila nastanjena v posebni palači. Tudi posebna kulturna zveza naj bi zaživela, ki naj prikazuje Poljsko kot najvzvodnejše obzidje rimske kulture in mostišče latinizete proti vzhodnemu barbarstvu. Za nameček se je še uvedla posebna pomorska

Orientacija Francije v smeri prijateljev

Vzhodni in podonavski pakt tudi brez Nemčije in Poljske — Sestanek Laval in Flandina z angleškimi državniki izgubil glavno podlago — Pred novo iniciativo Anglije

PARIZ, 22. januarja. Laval se je vrnil iz Ženeve že v nedeljo zvečer, je pa novinarjem odklonil vsako izjavo o rezultatih pogajanj za sklenitev raznih paktov. Vladi bo podal poročilo danes. Po Lavalovi vrnitvi vlada v tujkrajnjih političnih krogih prepričanje, da se je v zadnjih dneh zunanji minister popolnoma in odkrito orientiral v smeri male antante in balkanske zveze, kakor tudi sovjetske Rusije. Zaradi tega se splošno misli, da je za Francijo v bodočnosti izključena vsaka kompromisna politika, zlasti še glede podonavskega in vzhodnega pakta. Baza francoske politike bodo ostali tudi v bodoče kot doslej zavezniški odnosi z malo antanto, balkansko zvezo in sovjetsko

Rusijo. Francija bi bila pripravljena sprejeti angleško posredovanje glede nemškega oboroževanja odtodno enakopravnosti samo pod pogojem, da se Nemčija vrne v Ženevo ter pristopi k podonavskemu in vzhodnemu paktu. Ker se pa ve, da Nemčija odbija enako vzhodni, kakor tudi podonavski pakt, prevladuje v pariških političnih krogih pesimizem, ki se izraža tudi že iz pisave listov. Listi so prepričani, da Francija ne bo ostala na pol poti in se zato more pričakovati kot prva etapa v izvedbi njene politike sklenitev vzhodnega pakta brez Nemčije in brez Poljske.

PARIZ, 22. januarja. Po svoji vrnitvi iz Ženeve je Laval takoj konferiral s

Flandinom ter ga obvestil o svojih konferencah v Ženevi. Po teh razgovorih med Lavalom in Flandinom se zatrjuje, da je mnenje francoske vlade, da so direktna pogajanja z Nemčijo brezizgledna, dokler ne prispe nemški odgovor na francosko noto glede vzhodnega pakta. Ker so ženevska posvetovanja in pogajanja ostala brez rezultata tudi glede Poljske, se misli, da ako do konca meseca ne bo nobenih sprememb glede teh vprašanj, tudi francosko-angleška konferenca v Londonu ne bo imela pravega temelja za reševanje vprašanja nemške enakopravnosti. Zaradi tega se pričakuje sedaj nova iniciativa Anglije.

Spor Bolgarije z Društvom narodov

BOLGARIJA NE SPREJME POROČILA FINANČNEGA ODBORA DRUŠTVA NARODOV V NJENEM GOSPODARSKEM POLOŽAJU.

SOFIJA, 22. januarja. Med Bolgarijo in Društvom narodov je nastal resen spor zaradi višine bolgarskih plačil zunanjih dolgov. Kakor je znano, je bolgarska vlada lani odpovedala dosedanja sporazuma s tujimi upniki in obenem zaprosila Društvo narodov, da prouči njen finančni in gospodarski položaj. Na podlagi te ankete je finančni odbor Društva narodov dal svetu poročilo o gospodarskem položaju Bolgarije, katero je svet sprejel in odobril. To poročilo v Sofiji še ni bilo objavljeno, izve se pa, da ga Bolgarija ne mo-

re odobriti in sprejeti. Uradna odločitev o tem pa se bo napravila najbrže danes po vrnitvi bolgarske delegacije iz Ženeve. Ker Bolgarija ne sprejme poročila strokovnjakov Društva narodov, bo stavila mimo Ženeve nove predloge svojim tujim upnikom. Vprašanje pa je, če se bodo ti sploh hoteli pogajati na podlagi bolgarskih predlogov. Zgoditi se lahko, da bodo upniki zahtevali zaplenitev onih državnih dohodkov, ki služijo kot garancija za transfer.

Češki Nemci zahtevajo plebiscit

SENZACIONALNO ZBOROVANJE ZASTOPNIKOV ČEŠKOSLOVAŠKIH NEMŠKIH DRUŠTEV V KARLOVIH VARIH.

PRAGA, 22. januarja. V vrstah vlade je vzbudila veliko nezadovoljstvo vest, da je bilo v Karlovih Varih v nedeljo neko zborovanje zastopnikov nemških društev iz nemških krajev Češkoslovaške, na katerem se je v zvezi s plebiscitom v Pesaarju govorilo o potrebi zahtevati plebiscit tudi za nemške dele Češkoslovaške, kar bi po mnenju zborovalcev pokazalo, da bi se tudi češkoslovaški Nemci izrekli soglas-

no za priključitev k Nemčiji. Govorniki so izjavljali, da govore v imenu tih in pol milijona Nemcev, ki po njihovih izjavah ne morejo živeti na Češkoslovaškem, ker nimajo enakopravnosti in morajo zato zahtevati na podlagi pravice samoodločbe narodov, da se tudi njim dovoli plebiscit. Vlada bo sedaj zbrala potrebne podatke in nastopila proti iniciatorjem tega zborovanja z vso ostroostjo zakona.

Podonavski pakt že v marcu?

RIM, 22. januarja. Kakor se doznava iz verodostojnega vira, bodo italijanski in francoski poslaniki v državah, ki prihajajo kot bodoče signaturne sile rimskih sporazumov v poštev, izročili tem vladam spomenice o izvedbi omenjenega sporazuma. S tem je prešla iniciativa,

ki sta jo dala Laval in Mussolini, že oficijelno na področje diplomatskega sporazumevanja.

PARIZ, 22. januarja. »L Oeuvre« poroča, da je Laval o vprašanju rimskega sporazuma že v Ženevi konferiral z vse mi, ki so na sporazumu zainteresirani, in se zaradi tega more pričakovati sklenitev podonavskega pakta že tekom pomlad, morda že celo v marcu.

zveza Napoli-Gdinla ter je Italija izjavila pripravljenost, da zgradi v italijanskih ladjedelnicah Poljakom dve vojni ladji po 16.000 ton proti kompenzaciji 2.6 milijonov ton poljskega premoga.

Z neko nervozno usiljivostjo se sujejo po Evropi drobtinice. Niti vrabca bi ne mogle nasiti. Drobtinice se morajo sipati; iluzije se morajo ustvarjati na

obzorjih, kjer so se skozi dolgo vrsto let oznanjali fantastični cilji. Recept je enostaven: na zunaj nekaj drobtinice. Na znotraj veliko peska v oči. Boljši je to, kakor da se prikrađe v dušo varanega naroda razočaranje. Nabiranje žolča je večsilih kakor vulkan. Škripci žabe, ki se je napihovala...

-ec.

ZAHTEVE FRANCOŠKE VOJSKE.

PARIZ, 22. januarja. V zvezi z razvojem položaja v Evropi zahteva glasilno francoskega generalnega štaba »Echo de Paris« temeljito reorganizacijo vojske po zahtevah nove dobe. List zahteva, naj se po vzgledu Nemčije ustanovi profesionalna vojska še poleg sedanje redne vojske. Vojna tehnika je v zadnjih letih tako napredovala, da ni mogoče vojakov v sedanji kratki službeni dobi izvežbati tako, kakor bi bilo treba. Istočasno z ustanovitvijo profesionalne vojske bi pa bilo treba podaljšati tudi službeni rok redne vojske na dve leti.

ITALIJANSKA PREDRZNOST.

ATENE, 22. januarja. V Patrasu je bilo v nedeljo veliko zborovanje, na katerem so zborovalci protestirali proti položaju grškega ljudstva na Dodekanezu. Tekom zborovanja je vdrla v dvorano skupina Italijanov, na katere so pa zborovalci takoj padli in jih pretepli. Rešili so jih šele policisti.

ZANIMIV PROCES V BUDIMPEŠTI.

BUDIMPEŠTA, 22. januarja. Včeraj se je pričela glavna razprava proti bivšemu komunističnemu ljudskemu komisarju Rakossiju. Obtožnica mu očita sokrivdo veleizdaje, zločin vstaje, sokrivdo pri umoru 27 primerih in ponarejanje denarja, ker je dal za časa komunistične vlade tiskati 3 in pol milijarde kron.

PORAZI MARKSISTOV.

PARIZ, 22. januarja. V nedeljo so bile v treh krajih Francije naknadne volitve, pri katerih so bili povsod socialni demokrati poraženi. Najprej so socialni demokrati izgubili večino v občinski upravi mesta Douaja, kjer so zmagali desničarji. V St. Gaudensu je pri volitvah za generalni svet namesto socialnega demokrata zmagal radikal, a prav tako tudi v Lileu.

VRAČAJO SE PREJŠNJI ČASI.

LINZ, 22. januarja. Tujkrajnji »Volksblatte« poroča iz Passaua, da je tjakaj prispelo večraj pol polka avstrijskih legionarjev pod poveljstvom znanega stotnika Geisterja. Vsi legionarji, ki so že bili v zasebnih službah, so bili zopet poklicani v legije. List pravi, da se more iz tega sklepati, da se pripravljajo proti Avstriji nova akcija narodnih socialistov.

„Čuvajte Jugoslavijo!“

Dnevne vesti

Mariborska mestna plinarna

LEP RAZVOJ V LANSKEM POSLOVNEM LETU.

Dolga leta se je mariborska mestna plinarna borila z različnimi težavami in težavami, ki so ovirale njen napredek. Lani pa si je to mestno podjetje pomagalo in je prav rasveseljiva njegova bilanca, ki jo je sestavilo ob zaključku leta. Povečala pa sta se lani kapaciteta proizvodnje in konsum odjema. Tudi je mestna plinarna povečala omrežje in spopolnila nekater naprave. Ojačal je plinovode na Aleksandrovi cesti, v Vetrinjski in Prešernovi ulici, podaljšala pa jih je v Turnarjevi, Motherjevi, Kamniški in Volkmajerjevi ter v Taborški ulici in na Pobrežki cesti. Novih odjemalcev se

je prijavilo lani 60, med njimi tudi Rosnerjeva tekstilna tvornica. Mestna plinarna je konsumirala lani preko tričetrtilijona kubičnih metrov plina in je za to porabila 2.000 ton premoga. Njeni posiranski proizvodi so bili 1.100 ton koksa in 41 ton katrana. V lastni delavnici je lani popravila in pod državno kontrolo na novo žigosala 366 plinomerov. Vodstvo mestne plinarne pa se bavi z načrtom, kako poceniti plin v Mariboru, ki je razmeroma zelo drag, čeprav je prava dobrotu v domačem gospodinjstvu. Če bi se v Mariboru plin pocenil, bi nedvomno naraslo število odjemalcev.

Tuji avtomobilisti na poti skozi Maribor

Udeležence mednarodne avtomobilske dirke iz Palerma skozi Rim, Benetke in Ljubljano je vodila pot skozi Maribor. Dirke na tej prog se je udeležilo 35 voznikov. V Mariboru so vozili po Tržaški in Državni cesti, preko Kralja Petra trga, državn. mosta in Glavnege trga, po Tattenbachovi in Kopaljski ulici in Aleksandrovi cesti mimo kolodvora proti št. Ilju. Mnogo dirkalcev se je ustavilo na Kralja Petra trgu pri bencinski črpalki, kjer so se založili z bencinom in oljem za nadaljnjo pot do Gradca, Dunaja, Solnograda, Monakovega in Pariza v Monte Carlo. Prvi dirkalec M. Sontag je vozil s »Fordom« skozi Maribor ob 11.37, drugi ob 11.46, tretji ob 11.55. Dirkalci so Mariborčanom pripovedovali, da je zaradi velikih snežnih zametov v Apeninih odstopilo od vožnje 12 voznikov in se je eden celo ponesrečil. Ob 15.15 je vozil skozi Maribor 18. dirkalec, ki je izjavil, da za njim ni nikogar več. Radovedni Mariborčani so se zbirali zlasti na križiščih cest in delali tako špalir jim avtomobilistom, ki so naglo brzeli skozi naše mesto.

Krvopolitje v Moškanjih pri Ptuj

V nedeljo 20. t. m. proti večeru je nastal v neki gostilni blizu kolodvora v Moškanjih med nekaterimi fanti prepir in pretep, pri katerem je dobil 20-letni Josip Černivec tri strele v trebuh, da je obležal nezavesten v mlaki krvi. Nemudoma so ga spravili v ptujsko bolnišnico, kjer so mu poskusili rešiti življenje s takojšnjo operacijo. Poškodbe pa so bile tako nevarne, da ni bilo več pomoči in je mladenič nekaj ur po prevozu v bolnišnico izdihnil, ne da bi se še zavedel. Pri operaciji so ugotovili, da je bil nesrečni fant zadet od treh strel v trebuh in so našli v črevju nič manj kakor 16 ran. Ta tragičen dogodek je silno vznemiril ondotno prebivalstvo, in to tembolj, ker je bil pokojni Černivec miren fant in na dobrem glasu. Nekdo, ki je osumljen, da je streljal na pokojnika, je že v zaporih okrajnega sodišča v Ptuj. Sodna oblast je odredila obdukcijo trupla pokojnega Černivca.

Nov rektor ljubljanske univerze. Na sestanku univerzitetnega sveta Aleksandrove univerze je bil izvoljen za novega rektorja profesor tehnične fakultete, dr. Maks Samec. Novi rektor je bil rojen v Ljubljani, za doktorja kemije pa je promoviral na Dunaju. Mnogo se je udeleževal v znanstvenem svetu in je znan kot strokovnjak po svojih znanstvenih delih iz kemije.

Zanimanje naše prestolnice za Pohorje. Te dni je prispel v Maribor ravnatelj beograjskega »Putnika« g. Vladimir Peršič, ki se je v družbi mariborskih turistov odpravil na Pohorje, kjer si bo ogledal in obiskal vse pohorske postojanke.

Znižanje avtobusne tarife za šolsko mladino v zimskem času. Za zimsko dobo do 1. marca 1935 so uvedla za poskušnjo Mestna podjetja za šolsko mladino, ki prihaja v mesto s Pobrežja, Tezna in Studen-

cev, proti predložitvi šolske izkaznice enodinarsko tarifo. Od današnjega dne izdajajo šoferji mladini vozna listke, veljavne za vožnjo iz katerekoli postaje kot nastopne postaje na progah št. 2 (Studenca), št. 3 (Pobrežje) in št. 4 (Tezna) do postaje, ki je najbližja šolskemu zavodu; ob povratku iz šole pa do postaje, ki je šoli najbližja do zgoraj navedene nastopne postaje.

Pri lenivosti črevesa, boleznijeter in želodca, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanje in trebušnih organih.

Ugodnosti za obiskovalce Pohorja. V zvezi z naredbo, ki jo je izdal naš prometni minister in po kateri je uvrščeno Pohorje med klimatske kraje ter deležno raznih vozni olajšav, kakor smo to že obširno poročali, pridejo v poštev tudi razne železniške postaje ob vožnji Pohorja. Tako bodo lahko obiskovalci Pohorja uživali posebne ugodnosti na postajah Maribor glavni kolodvor, Hoče, Orehova vas-Slivnica, Ruše, Sv. Lovrenc na Pohorju, Brezno, Ribnica in na postajah Mislinje in Zreče. Obiskovalci bodo lahko vse pohorske postojanke, pomudili se bodo lahko v Mariboru in njegovi okolici in če bodo v teh krajih skupno preživeli 10 dni, se bodo lahko okoristili z vsemi ugodnostmi, ki jim jih nudi nova uredba uvrstitve Pohorja med klimatske kraje v naši državi.

Prošnja tržnemu nadzorstvu. Mariborske gospodinjice prosijo tržno nadzorstvo, naj poskrbi, da se na trgu ne bodo prodajala apnena jajca kot sveža, kar se dogaja že vsa zimo. Apnena jajca naj bi se prodajala na posebnih mizah, ker se dogaja, da prodajalke v apno vloženi jajci po tržnem pregledu skrijejo listek, na katerem je po predpisu označeno, da niso sveža. Dogaja se celo, da kupujejo prodajalke taka jajca pri stojnici za vložena jajca ter jih potem prodajajo kot sveža, ker jih je od teh težko ločiti.

Četrtrinska taksa na motorna vozila. Finančno ministrstvo je izdalo včeraj na redbo, po kateri smejo mestne občine, v katerih so sedeži banovin in razna druga mesta, med katere spadata tudi Maribor in Celje, pobirati dosedanje tako na motorna vozila za letošnje leto in v četrtrinskem znesku.

Posnemajte! Namesto venca na grob gospe Matilde Langove je poklonila gospa Josipina Lorberjeva 150 dinarjev azilskemu skladu Protituberkulozne lige v Mariboru. Lepa hvala!

Delo dobe. Mariborska Borza dela išče strojnjaka za parni stroj, ki se spozna na parne stroje v opekarnah, nadalje slaščičarskega vajenca in brusača škarij.

Vodnikove knjige. Še nekaj kompletnih garnitur ima na razpolago knjigarna Tiskovne zadrage, Aleksandrova cesta 13.

Članski sestanek Sokola Matice. Jutri v sredo ob 20. uri bo v spodnji dvorani Narodnega doma članski sestanek, na katerem bo razgovor o obnem zboru, ki bo v četrtek 30. t. m. Udeležba je za vse članstvo obvezna.

Ruski tečaj. Vsi, ki se želijo udeležiti tečaja ruskega jezika, naj pridejo v sredo 23. t. m. ob 18. uri v deklško meščansko šolo v Cankarjevi ulici v svrhu dogovora.

27. januarja 1935, bo tudi letos, kakor vsako leto, svetosavska proslava, ki je za Maribor že tradicionalna prireditev. Posebno letos ob 700-letnici smrti sv. Sava se bo to proslavo še bolj svečano

kakor doslej. Opozarjamo ceni občinstvo, da bodo letos pri svečanem koncertu sodelovali Glasbena Matica s celim mešanim zborom, nadalje Moški komorni zbor g. prof. Mirka, znani trio ge. Brandlove in operni pevec g. Neralič. Dopoldanska proslava bo ob 11. dopoldne, ob 20. uri (8. uri zvečer) pa bo svečan koncert. Vstopnice se prodajajo pri g. Zlati Brišnikovi v Slovenski ulici.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne libe sigurno in brez nepravilike. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tridnevni kletarski tečaj bo v dneh od 28. do 30. januarja (ponedeljek) torek in sredo) t. l. na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Stenografska predavanja. V četrtek 24. t. m. ob 20. uri bosta v predavalnici delavske zbornice (II. nadst.) predavala mariborskim stenografom in vsem, ki se za stenografijo zanimajo, prof. dr. A. Dolar in prof. R. Rakuša. Prvi bo govoril o ustanovitvi Slovenskega stenografskega društva, drugi pa o neizrabljenih stenografskih znakih.

Rad'o Ljubljana. Spored za sredo 23. t. m. Ob 12.15: slovenske overture na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, vokalni koncert na ploščah; 18: plošče po željah; 18.30: pogovor s poslušalci; 19: statistični pregled gibanja našega sokolstva; 19.20: čas, jedilni list; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz ljubljanske opere, v odmoru čas in poročila.

Huda kazen za staro železo. Delavca Ivan Š. in Jeromin H. sta lani v oktobru ukradla na glavnem kolodvoru 42 kg stare pločevine, vredne 50 Din in jo skrila na njivi v koruzi v Einspielerjevi ulici. Podnevi je tam službujoči stražnik opazil pločevino in takoj sunil, da jo je najbrže kdo ukradel in jo skrnil. Počakal je, da je bila noč. Tedaj sta prišla omenjena delavca z vozičkom, hoteč odpeljati ukradeno pločevino. Stražnik je pa skočil iz svojega skrivališča in oba aretiral. Danes dopoldne sta se zaradi tega zagovarjala pred malim kazenskim senatom ter je bil obsojen Ivan Š. na 5 mesecev strogega zapore, Jeromin H. pa na 4 mesece strogega zapore.

Zapomnil si bo. Že lani v oktobru se je v Vetrinjski ulici pograbil brezposelni delavec Edmund Garnež z nekim svojim tovarišem. Pomirili ju je hotel stražnik, ki pa ga je zlasti Garnež hudo razžalil. Zaradi tega mu je napovedal aretacijo, toda Garnež je pobegnil. Šele pozneje ga je našel stražnik v neki gostilni in ga s silo spravil v policijski zapor. Zaradi tega in pa še zaradi nekkih drugih grehov se je zagovarjal Garnež danes dopoldne pred sodniki, ki so ga zašili na 15 mesecev strogega zapore.

Dva vlomna v pretekli noči. Mariborski vlomilci so zelo podjetni. Preteklo noč so se ponovno spravili na svoj posel in obiskali najprej stanovanje gostilničarke Marije Eignerjeve v Židovski ulici. S ponarejenimi ključi so se splazili v stanovanjsko sobo in razbrskali tam vse predale. Ker pri svojem poslu niso bili dovolj previdni in ker so povzročali preveč ropota, so jih slišali sosede, ki so pričeli klicati na pomoč stražo. Ko so vlomilci opazili nevarnost, so se v divjem begu spustili po stopnicah in zbežali v noč. Odnegli so samo nekaj 100 Din vredno žepno uro. Večje srečo pa so imeli z obiskom Zelenkovega stanovanja na Tržaški cesti. V omari za perilo so iztaknili denarnico, v kateri je bilo 4300 Din in 14 čeških kron. S plenom so se zadovoljili in izginili brez sledu. Eignerjeva in Zelenko sta danes zjutraj prijavila vlom policiji, ki je poslala tja svojega daktiloskopa, ki pa ni mogel najti nobenih prstnih odtisov. Vlomilci so opravili svoj posel najbrže v rokavicah.

Drobna policijska kronika. Aretirani so bili Jože K. zaradi potepuštva, Marija K. zaradi vlomne tatvine, 3 vandrovci Jože, Avrelj in France zaradi splošnega suma ter 3 pretepači Ladislav K., Jernej G. in France Turk. Prijavljen pa je bil policiji neki Ervin P., ki se je v gostilni napil, a nič plačal.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 22. januarja ob 20. uri: »Urb, grof Celjski«. Red D. Znižane cene. Zadnjkrat v sezoni.

Sreda, 23. januarja. Zaprt.

Četrtek, 24. januarja ob 20. uri: »Izgubljeni valček«. Red D.

»Idealni soprog« — dijaška predstava. Po dolgem presledku bo zopet dijaška predstava v petek, 25. t. m. ob 15. uri. Uprizore »Idealnega soproga«, zanimivo in vse do konca napeto komedijo slavnega dramatika O. Wildeja, ki je v Skrbinski režiji dosegla popoln uspeh. Veljajo na minimum znižane cene od Din 7.— navzdol.

Bernard Shaw: »Zdravnik na razpotju«. Ta duhovita komedija po vsem kulturnem svetu znanega angleškega dramatika bo naslednja dramska novost Režira in inscenira jo inž. arh. B. Stupica. Sodelujejo Severjeva, Dragutinovičeva, Starčeva, Skrbinsk, Furljan, Grom, Gorinšek, Kovič P., Nakrst, Sturica, Košuta, Verdonik in Blaž. Prevod je Zupančičev.

Zaradi obolenj v gledališkem ansamblu se je moral prvotno zamišljeni red abonmanov izpremeniti. Zaradi tega dobe abonente reda D dve predstavi po vrsti, to je danes in v četrtek.

Ogenj. V gospodarskem posloplju posestnika Antona Puškina v Aljaševcih je izbruhnil ogenj. Gospodarsko posloplje s hlevi in svinjaki je zorelo do tal in znaša škoda nad 20.000 Din, ki je deloma križa z zavarovalnino. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 6 stopinj C pod ničlo; minimalna temperatura je znašala 7 stopinj C pod ničlo; barometer je kazal pri 15.5 stopinjah 747.8; reduciran na ničlo pa 745.9; relativna vlaga 98; vreme je oblačno in tiho; vremenska napoved pravi, da ne bo nobenih bistvenih sprememb.

Ptuj

Smrtna kosa. V ptujski bolnišnici je umrl Franc Mohorko, pos. s Ptujске gore. Star je bil šele 37 let.

Kino. V sredo 23. in v četrtek 24. t. m. ob 20. uri se predvaja film »Rumeni pekel«; v soboto 26. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 27. t. m. ob 18.30 in 20.30 pa je na vrsti »Zvezda Valencije« v glavnih vlogah Liana Haid.

Ptujski živinski sejmi. Kljub hudi zimi je bil sejem za konje in govedo v torek 15. t. m. razmeroma dobro založen. Prignali so 71 konjev, 2 osla, 150 krav, 44 telic, 72 volov in 10 bikov, skupaj 349 glav živine. Od teh so prodali 120 glav. Povprečne cene za kg žive teže so bile sledeče: krave 1.75—3 Din, telice 2.75 do 3.75 Din, voli 2.50—3.50 Din in bik 2.50—3.50 Din; konji so se prodajali po kakovostj od 650—3200 Din, osli pa po 250 Din eden. Kakor se vidi, so cene goveji živini še vedno nizke. Prihodnji sejem bo 5. februarja. — Sejem za prašiče v sredo 16. t. m. je bil razmeroma dobro založen, kupčija pa je bila slaba. Prignali so 33 prascev in 166 svinj, skupaj 199, prodali ap 42. Povprečne cene za kg žive teže so bile: pršutarji od 4.50 do 5.50 Din, polmastni 5.50—6.50 Din, prasci stari 8—10 tednov od 80—150 Din eden. Kakor je razvidno, so se cene nekoliko zvišale. Prihodnji sejem bo 23. t. m.

Krčevina

Streška družina v Košakih je imela 6. t. m. svoje prvo nagradno streljanje v večjem obsegu. Streljalo se je na dvoje pušk v prostornem lokalu gostilne »Pri veselem Frančku« od 9. ure dopoldan do 17. ure. Članstvo je tokrat pokazalo izredno zanimanje za prireditve, kar je dokazala številna udeležba in ostra konkurenca za osem lepih daril, ki so se razdelila najboljšim strelcem na družabnem večeru. Prireditev je posetil tudi sreski načelnik g. dr. Senekovič, ki je z zanimanjem sledil tekmovalju in ob tej priliki obljubil družini svojo podporo in pomoč zlasti v prizadevanju za letno strelišče, ki je glavni pogoj za uspešno društveno delovanje. Nedavno izvoljena nova društvena uprava je z verno organizirano prireditvijo dokazala, da je družina v dobrih rokah in bo gojila plemenite cilje viteškega streškega sporta s takim uspehom, ki bo društvu zasigural razmah med najširšimi sloji občanov.

Mariborski hišni posestniki v boju za svoje interese

REFERAT PREDSEDNIKA DRUŠTVA HIŠNIH POSESTNIKOV PODAN NA NEDELJSKEM OBČNEM ZBORU.

Na rednem občnem zboru Društva hišnih posestnikov, ki je bil preteklo nedeljo pri »Orlu«, je podal društveni predsednik g. Meglič obširen referat, iz katerega posnemamo razne konstatacije, ki bodo nedvomno zanimale ne samo hišne posestnike, marveč tudi stanovanjske najemnike in vso ostalo javnost...

Odkar se je pojavila kriza v našem gospodarskem življenju in odkar so se zvišale javne davjate, se hišni posestniki stalno bore za omiljenje najrazličnejših davčnih bremen. Zaradi rigoroznega izvajanja zakona o neposrednih davkih so bile najemne vrednosti lastnih stanovanj in poslovnih prostorov za lansko davčno leto zelo zvišane ter so se popolnoma izenačile s plačanini najemninami, medtem ko so znašale ocenjene bruto najemne vrednosti lastnih stanovanj in obratovališč za predlansko davčno leto 6 milijonov 579.542 Din, jih je davčna uprava ocenila za lansko davčno leto na 8 milijonov 489.057 Din, torej za 1 milijon 909.525 več kakor predlansko leto.

Če bi ostale občinske davščine na dosedanji višini 23 odstotkov, bi prešla mestna občina napram letu 1933. 315.000 Din več, na neizpremenjenih 45 odstotkih dokladah in državnih zgradarini pa za 65.000 Din. Tako je z zadevo pri starih hišah, dočim je zadeva z novimi hišami nekoliko drugačna, vendar bi pa skupna višja obremenitev hišnih posestnikov za višja obremenitev hišnih posestnikov za njihova lastna stanovanja in obratovališča tudi v tem primeru znašala 340.000 Din več, kakor prejšnje leto. To večje plačilo pa gre samo na račun hišnih posestnikov, ne pa najemnikov, ker se tiče zvišanje samo lastnih stanovanj in obratovališč. Skupna višja obremenitev hišnih posestnikov v Mariboru za lansko leto napram predlanskim je z državnim davkom, avtonomnimi nakladami in 23 odstotnimi občinskimi davščinami višja za okroglo 800.000 Din ter plačujejo danes hišni posestniki za svoja lastna stanovanja in obratovališča okroglo 24 odstotkov celokupnih državnih davkov, doklad in davščin.

Niso se pa zvišali samo hišni davki zaradi zvišanja davčne osnove, zvišala se je tudi pridobnina, katere osnova znaša okroglo 18 milijonov dinarjev. Iz hišne posesti ter od pridobitnih podjetij bo torej mestna občina prejela na davščinah in dokladah, če bi se zvišale za milijon dinarjev več, kakor predlanskim. Tudi se na ta način mestni dohodki od leta

do leta avtomatično zvišujejo, ne da bi bilo potrebno zvišati davščine in doklade. Zaradi tega so davkoplačevalci v Mariboru močno obremenjeni in bo po mnenju hišnih posestnikov treba resno misliti na znižanje občinskih davjatev, v prvi vrsti na znižanje občinske davščine na zgradbe, ki jo tvorijo gostiščina, vodarina in kanalščina. Z ozirom na zvišane davčne osnove pa se morajo znižati 23 odstotne občinske davščine na hišno posest vsaj za 6 odstotkov, občinske doklade na državne davke pa za 5 odstotkov. Da so 23 odstotne občinske davščine od najemnin in najemnih vrednosti zgradb previsoke, je najboljši dokaz, da znašajo zaostanki na teh davščinah okroglo 3 in pol milijona dinarjev, ki jih bodo hišni posestniki v danih razmerah težko odplačali. Z rešitvijo tega vprašanja pa je tesno povezano tudi vprašanje znižanja zamudnih obresti, ker so 8 odstotne obresti vsekakor previsoke.

V svojem referatu se je nadalje predsednik g. Meglič dotaknil tudi visoke obrestne mere mariborske mestne hranilnice. Lani je mestna hranilnica po njegovih izvajanjih zvišala obrestno mero za hipotekarna posojila na 10 odstotkov. Prav Mestna hranilnica, za katero jamči mesto z vsem svojim premoženjem in davčno močjo, pa bi ne smela zahtevati tako velikih obresti, ki so za zadolžene hišne posestnike nezmogljive. Za plačilne vloge plačuje Mestna hranilnica 4 do 5 odstotkov, torej znaša razlika debetnih napram kreditnim obrestim 5 do 6 odstotkov. V posebni resoluciji bodo hišni posestniki zahtevali znižanje obrestne mere za hipotekarna posojila vsaj na 7 odstotkov.

Vedno pa še straši med mariborskimi hišnimi posestniki davščina na nezazidane parcele. Mestna občina še vedno pošilja plačilne naloge, zoper katere pa se hišni posestniki pritožujejo. Njih pritožbe je zavrnila banska uprava ter jih na ta način prisilila, da so se pritožili ponovno na upravno sodišče v Celju. Pritožujejo pa se hišni posestniki tudi zoper dimnikarske mojstre, ki se držijo maksimalne tarife, ki jo je izdala banska uprava, zato zahtevajo hišni posestniki spremembo dimnikarske tarife na ta način, da se določi današnjim razmeram odgovarjajoča minimalna tarifa in da se uvede morebiti tudi prosta konkurenca.

Nadalje je predsednik g. Meglič v svojem referatu naglasil, da zahtevajo hišni posestniki na vsak način v občinskem

odboru lastnega zastopnika in zlasti sedaj, ko nosijo hišni posestniki eno četrtino celokupnih občinskih doklad in davščin. V posebni resoluciji bodo hišni posestniki tudi to svojo staro zahtevo ponovili ter pričakujejo ugodne rešitve.

Končno je predsednik omenil še v svojem referatu Pomožno akcijo za siromašne sloje mesta Maribora. Kakor lani je tudi letos društvo pozvalo svoje člane in tudi nečlane, naj prispevajo po dolo-

čenem ključu za Pomožno akcijo. Pomožno je predsednik apeliral na navzoče hišne posestnike, naj bi prispevali določene zneske, ki jih bodo pobirali te dni odposlanci mestne občine. Tudi je še omenil nabiralno akcijo za spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. in pozval članstvo, naj bi vsak daroval v ta namen vsaj po 1 dinar, ki ga bo inkasat posebej potrdil na članski izkaznici.

Občni zbor mariborskih gostilničarjev in kavarnarjev

SLOŽEN POTEK STVARNEGA ZBOROVANJA. — USPEŠNA BILANCA MARIBORSKEGA ZDRUŽENJA GOSTILNIŠKIH PODJETIJ.

V dvorani hotela »Meran« so včeraj popoldne zborovali mariborski restavratari, hotelirji, kavarnarji, gostilničarji in krčmarji. Zborovanje je vodil predsednik mariborskega Zdrženja gostilničarskih podjetij g. Gjuro Valjak, prisotni pa so bili tudi zastopniki raznih oblastev in korporacij, med njimi zastopnik mestne občine mariborske, obrtni referent g. dr. Senkovič, predsednik Tujsko-prometne zveze g. dr. Jančič, zastopnik policije, nadkomisar g. Antičević, ravnatelj ljubljanske zveze gostilničarskih organizacij g. Peteln in drugi. Odsotnost je pisмено opravičil obrtnozadružni nadzornik g. Založnik. Udeležba na občnem zboru je bila naravnost častna.

Uvodoma se je predsednik g. Valjak v vznešenih besedah spomnil tragične izgube našega kralja mučenika, katerega spomin so navzoči stoji počastili s trikratnim »Slava!«, njegovemu nasledniku kralju Petru II. in vsemu kraljevskemu domu pa so zaklicali trikratni »Živio!«. Tudi je predsednik takoj nato omenil nabiralno akcijo za spomenik kralju mučniku in apeliral na vse navzoče, naj prispevajo po svojih močeh, da bo dobil tudi Maribor dostojen spomenik tistega, ki nam je pripravil svobodo. V nadaljnjem svojem predsedniškem poročilu je omenjal težave, ki jih imajo gostilničarji s trošarino in novimi trošarinskimi pravilniki, po katerih jim finančni organi pečatijo sode z vinom in vinskim moštom. Uprava združenja si je mnogo prizadevala, da bi v tem pogledu pomagala članom. Neprijetna zadeva so bile tudi na novo vpeljane policijske takse, ki jih morajo plačevati vsi, ki imajo v svojih lokalih koncerte. Intervencija združenja je pa bila v toliko uspešna, da je predstojništvo mestne policije na razne pritožbe znižalo takso od 50 na 25 Din, nekaterim pa jo je celo pavšaliralo.

Kakor ostale pridobitne sloje je tudi gostilničarski stan hudo zadela nova od-

mera davčne osnove za predpis pridobnine. Uprava združenja je skupno z mariborskim gospodarskim predstavništvom intervenirala pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani in dosegla obljubo, da se bo zadeva zlasti za gostilničarje omilila. Kakor prejšnja leta, so imeli gostilničarji tudi lani precejšnje težave z avtorskimi centralami. To vprašanje pa je sedaj zadovoljivo rešeno in bo pobirala v bodoče tanieme samo ena avtorska centrala. Energično je predsednik v svojem poročilu žigosal podeljivanje novih koncesij in izjavil, da je združenje vsak nov primer temeljito obravnavalo, če pa merodajne oblasti niso upoštevale njegovega mnenja, ni to krivda organizacije, ki je v prvi vrsti poklicana, da štiti gostilničarski stan. Omenil je nadalje tudi napredek tujskega prometa v naših krajih in izjavil, da je to najrazveseljivejši pojav za gostilničarje. Pozdravil je uvrstitev Pohorja med klimatske kraje ter izrazil željo, naj bi bil takih ugodnosti deležen tudi Maribor, ki ima vse pogoje za letoviščarski kraj in ni izrazito industrijsko mesto, kakor to nekateri mislijo.

V svojem nadaljnjem poročilu je omenil ustanovitev gostilniškega odseka pri zbornici za TOI, v katerega je bilo izvoljenih tudi 5 članov iz bivše mariborske oblasti in rešeno zadevo glede šolske izobrazbe naraščaja, k čemer je zlasti mnogo pripomogla mestna občina mariborska. Tujsko-prometna zveza, zbornica za TOI in pivovarna »Union«. Omenil je tudi Osetov podporni fond, katerega namen je nuditi obubožanim članom gmotno pomoč, in končno še Pomožno akcijo za siromašne sloje Maribora, za katero tudi gostilničarji prispevajo po svojih močeh.

Tajniškemu poročilu, ki ga je podal tajnik združenja g. Jenko, je sledilo poročilo nadzornega odbora. Soglasno je bil odobren obračun za lansko leto in proračun za letošnje poslovno leto. K be-

Ferdo Karis:

Spomini iz narodnega in sokolskega življenja

Izvedel sem, da prodaja Gressan koliko dni sem prejel od poštne direkcije v Trstu nalog, da se opravičim glede na Gressanove pritožbe. Lahko mi je bilo dokazati s pomočjo občinskega sluga, ki mi gotovo ni bil naklonjen, pismonoše in dostiljona, ki je, ko je Gressan prišel na pošto, že bil prisoten. V nekoliko dneh je dobil odklonilni odgovor.

Izvedel sem, da prodaja Gressman brez licence poštne vrednostnice in celo po pol krajcarja dražje. Da se o tem pričam, sem nekoč poslal kupit nekaj poštne vrednostnic. Prebrskal sem poštne naredbenike in našel v l. 1850 naredbo, da ne sme nihče brez dovoljenja poštne direkcije prodajati poštne vrednostnice. Če se kdo zaloti, bo kaznovan s 50 gld. in se mu odvzame tudi eventualna druga monopolna koncesija. Gressan pa je imel koncesijo za prodajo tobaka in streljiva. V tem smislu sem napravil ovadbo na finančno direkcijo v Trstu.

Ni trajalo 8 dni, ko je prišel fin. komisar Pazdera iz Kopra skupaj s preglednikom. Prišel je k meni, povedal mi je, da je Gressanov prijatelj in me prosil, da mu odpustim in prekličem svojo trditve. Tega nisem mogel in nisem hotel storiti, ker bi se s tem ponižal in blamiral. Zagotovil mi je, da bo vso stvar on ure-

dil brez vsakršnih posledic. Vdal sem se pod pogojem, da stori Gressan to, kar je od mene zahteval. Čez pol ure je to tudi hotel storiti, hotel je namreč pokleknil predme; seveda nisem pustil. Prosil me je pred listonošo in občinskim slugo odpustitja. V zahvalo, da mu je »Schiavo« odpustil, me je prosil, da mu bom boter otroku, ki ga je pričakoval. Od tedaj sva si bila, kakor tudi z njegovo ženo Hrvatice iz Voloske, dobra prijatelja.

Preprosti domačin Fran Flego iz Strpeđa pri Buzetu je bil med okoliškimi prebivalci najbolj nadarjen in zaveden narodnjak, tako, da je pozneje postal občinski odbornik in mislim, da tudi župan in deželni poslanec. Pri gradnji železniške proge, oziroma pri inženjerjih bratih Geiringerjih iz Trsta je oskrboval prevažanje materiala. Nekega dne, ko se je pod novo progo na Razpadalici (ital. Raspadalisa) nad Sv. Martinom tlo pogreznilo, sem vprašal Flega, če se je kdo ponesrečil. Odgovoril mi je, da »su« samo nekateri Italijani »pali«, in še ti brez večjih poškodb. Ko je Flego odšel, je prišel mlajši brat Geiringer, ki je na oknu pri Fontani iz prvega nadstropja prisluškoval najinemu pogovoru. Rekel mi je, da pride jutri njegov brat iz Trsta, ter me prosil, naj si zapomnim, kar mi je Flego rekel, da bom lahko pričal. Začudil sem se mu in ga vprašal, s čem se je Flego tako pregrešil? Odgovoril mi je, da je Flego rekel, da bi bilo treba »tutti Italijani sui palli« in da mu bodo zato odvzeli

podjetje. Za treh sem se prijel od smeja, ko mi je to bedastočo povedal. Razjasnil sem mu, kaj se pravi v hrvaščini »su pali« in ga prosil, naj se ne osmeši s svojo trditvijo. Rekel je, da se bo o tem še informiral in potem sodil. Stvar je zaspala in s Flegom sva se srčno smejala.

Bodel me je tedaj najbolj v oči odtisek poštnege žiga »Pinguente«. Zahteval sem pri poštni direkciji dvojezični napis. Prošnja ni imela uspeha. Uspeh so dosegli šele pozneje na pobudo Frana Flegla, ko mene že tam več ni bilo, in sicer potom poslanca dr. Dinka Vitežica. Štampiljka se je potem glasila »Pinguente-Buzet«.

Zivljenje mi je postalo navadno. Z meščani sem se že prav dobro počutil, kakor tudi z ljudmi iz okolice, t. i. iz Strpeđa, Sv. Martina, Sv. Ivana, Vseh svetih, Sv. Donata, Brega, Mluma, Klaričev, Prodanih, Cerovcev itd. Pa tudi z našimi nadarjenimi Čiči sem se dobro zabaval. Tu nekaj dogodiljaev:

Prve dni mojega uradovanja pride ženica iz Čičarije povprašat po pismu svojega moža. Bilo je tu nefrankirano pismo iz Gradiške. Ko je plačala 10 krajcarjev, mi reče: »Stej, ja ne znam šteti (čitati)«. Vprašam jo šaljivo, kaj dela mož v Gradiški, če morda študira na »visokoj školi«. Zalostno mi odgovori, da je zaprt v 20-letno ječo, »a posve nedužan«. No, »posve nedužan« ni, »što je učinio?« Prekriža se in ponovno potrdi njegovo ne-

dolžnost, rekoč, da je toliko kriv, kakor jaz ali novorojeno dete. Ko je ženska odšla, mi pove prisotni pismonoša, da sta ubila njen mož in nekdo drugi pred letom poštnege kondukterja Zenija, diligence Trst—Pulj pri Kanfanaru in oropala pošto. »Posve nedužan!«

Neko noč, ko sem se vračal mimo pošte, zagledam od daleč, da hoče nekdo vlomiti skozi okno v poštni urad. Vrnem se proti gostilni po pomoč, kar srečam orožnika ter mu povem, kar sem videl. Orožnik me prosi, naj grem po treh minutah zopet v ulico, on pa stopi čez »riparo« na ogor ulice, tako, da mu bo vlomilec sam padel v roke. In zgodilo se je tako. Prijeli smo stasitega Čiča, ki je odločno tajil, da bi se sploh dotaknil skoraj napol odprtega okna. Na moje vprašanje, kaj je delal stojič pri oknu, mi je odgovoril kazaje na moker zid, da je tam samo opravil svojo potrebo. Orožnik ga je seveda odgnal. Že tretji dan je bila sodna obravnava. Vsi njegovi izgovori mi niso nič koristili. Sodni pristav Podrecca ga je zašil za teden dni. Ko je šel v spremstvu sodnega sluga v zapor, je še rekel sodniku, da se bo pritožil pri malem sodcu (pisariju), jer ga je sodil po palagrafu x, namesto po palagrafu y« (pa ragraf sem pozabil). Sodnik mi res pokaže one paragrafe, meneč, da jih poznajo Čiči bolj nego marsikateri avskultant. Res, nadarjen narod, ki mu pa žal ni bila dana prilika izobrazbe.

(Se bo nadaljevalo.)

John K. Newnam:

Stara ura

Dedova ura s kukavico je stala v salonu. Nje zvoneči »Kukuk!«, s katerim je oznanjala ure, je bilo slišati razločno po vsej hiši. Bila je stara dedščina. Že zdavnaj je pripadala družini Jamesovih.

Peter James mlajši je spal v svoji sobi poleg salona. Neprestano glasno tiktakanje ure je bilo slišati posebno dobro v nje govi sobi. A ni se mogel nanj privaditi. Včasih je bedel po cele ure in je izkoriščal ta čas, da je preklinjal dedovo uro. Štel je njene udarce, da bi zaspal, a nje peklenški »Kukuk! Kukuk!« je hipoma prekinjal njegovo matematično udejstvovanje.

Ko se je pripravljajl Peter na izpite, ga je težila ura še bolj kakor kdaj prej. Motila ga je, da ni mogel zbrati svojih misli in mu ni dala spati, kadar je bil spanja naj bolj potreben.

Spravila ga je v skrajni obup in je zaprosil očeta, naj uro ustavi ali pa spravi iz hiše. Ves prepaden se je Peter James starejši zastrmel v svojega drznega potomca.

»Dovovo uro naj bi spravil proč?« je

dejal končno. »Menda ne veš, kaj praviš, deček!«

»Toda oče, ta prekleta reč mi uničuje živce. Tiktak, tiktak, tiktak, se glasi neprestano in tako močno, kakor pri nobeni drugi uri na svetu. Ura bije po mojih možganih. Kadar hočem delati, me moti. Da, celo na cesti me preganja njeno udarjanje. Za božjo voljo, ustavi jo, ali pa jo pokloni prvemu beraču, ki potrka na naša vrata!«

Z boleznim pogledom je opazoval oče svojega nesposobljivega sina.

»Dragi sin,« je dejal, »mlad si in neumen. Že cela pokolenja spada ura k naši hiši in družini in nikdar in nikoli ne bi nihče pristal na to, da bi jo ustavili. In kakor dolgo bo živela družina Jamesovih, ne bo ura v kukavici nikoli prenehala tik takati in biti.«

Peter mlajši je vzdihnil.

»Ta strašna reč! Vedno znova me spravlja v besnost. Če je ne ustaviš, oče, ali podariš, bom moral zapustiti tvojo hišo...«

»Menda pozabljaš, da še obiskuješ šolo. Kdo te bo preživljal, če smem vprašati?«

Peter mlajši ni odgovoril. Pogledal je na uro s kukavico, ki je nemoteno tiktakala in tiktakala. Kakor da bi se hotela

prezirljivcu posmehovati, je vtaknila ta čas kukavica glavo skozi vratca in oznaniila z rorčavo zvonečim klccem, da je potekla nova ura.

Peter James starejši je opazoval z nežnim pogledom stari podedovani predmet in se obrnil ponovno do svojega sina. Še ves zatopljen v spomine je dejal:

»Mladič, nikoli se ne bi mogel ločiti od te ure. Kolikor pomnim, je bila del naše hiše. Ko sem bil se dete, sem jo imenoval svojo prijateljico. Nje bitje sem poslušal, ko sem se odpravljajl spat, zjutraj me je vzbujala njena kukavičja godba. Pomagala mi je, da sem šel v življenju naprej. Zame je pomenilo njeno tiktakanje »delaj... delaj...« Kadar sem bil žalosten, me je tolažila, in v veselih urah se je zdela, da se veseli z menoj.«

Oče si je obrisal z robcem oči.

»Peter«, je potem nadaljeval, »uro sem podedoval od svojega očeta. Ljubil jo je, kakor jo ljubim jaz. Ali res zahtevaš od mene, da jo ustavim, ali da se ločim od nje?«

»Ne, oče,« je odgovoril Peter ganjeno. »Poskusil bom, da se na staro škatlo privadim.«

Iz Petra Jamesa mlajšega je postal Peter James starejši. In nov Peter James

mlajši je prišel na svet. Stara ura s kukavico je stala še vedno na svojem mestu. Nje udarjanje ni izgubilo svoje moči in nje »kukuk... kukuk...« je zvenel skozi hišo silno kakor zmiraj dotlej.

Peter James mlajši je spal v isti sobi poleg salona, kjer je spal nekoč njegov oče, in kakor njegov oče, je vzdihoval tudi on nad neznošno uro. Vsak večer ga je motila, da ni mogel zaspiti, in počasi jo je pričel sovražiti. Ko se je pa približal čas njeg. končnih izpitov, je protestiral pri svojem očetu zaradi »stare škatle« — tako nesposobljivo se je izražala nova generacija — in zahteval, naj jo ustavijo ali spravijo iz hiše.

»Moj dragi deček,« je dejal Peter James starejši z žalostnim obrazom, »nikoli se ne bi mogel ločiti od te ure in nikoli ne bi dovolil, da bi jo ustavili. Bila je prijateljica mojih otroških let in moje mladosti. Ko je umrl moj oče, mi je to uro zapustil. Ljubil jo je, kakor jo ljubim jaz. Ali res zahtevaš, da jo ustavim, ali spravim iz hiše?«

»Ne, ljubi oče,« je tedaj vzkliknil sin, ki je s težavo premagoval svojo ginjenost. »ne, privadam se na njo...«

»Kukuk!... kukuk!...« je tiktakala porogljivo dedova ura s kukavico.

sedl se je nato oglasil ravnatelj zveze g. Peteln, ki je obširno poročal o zvezinem delovanju v pretekli poslovni dobi. Pri dopolnitvah volitvah so bili izvoljeni v upravni odbor Alojzij Majcen, Franc Curk in Julij Vernik, v nadzorstvo pa Jakob Perhavec, Franc Božiček in Josip Hometer. Pri raznoterostih je podal stvar no sliko našega tujkega prometa pred-

sednik Tujsko-prometne zveze g. dr. Jan Čič. Njegova izjava, zlasti pa njegova izjava, da so bili lani tujci zelo zadovoljni s postrežbo in vsem, kar jim nudijo naši gostilničarji, je navzoče zborovalce zelo navdušila. Ker se nihče ni javil ve k besedi, je predsednik Valjak zaključil lepo uspelo zborovanje.

skokih, ki so se jih udeležili tudi člani Sokola Matice. Prvo mesto v smuku si je priboril Miran Cizelj. V skokih si je priboril prvak v smuku Rudolf Stopar tretje mesto. V zvezino vrsto, ki bo tekmovala pri smuških tekmah v Banski Bistrici na Češkoslovaškem, je bil izbran br. Rudolf Stopar.

tudi v oporoki je določil 80.000.000 za razne dobrotelne ustanove. Svojo karijero je začel kot dninar na farmi. Nekež je srečal na cesti ženo z dvema otrokoma, ki je bila prispela iz Švice, med potjo ji je bil pa mož umrl. Andrus je prosil farmarja, če bi smela ostati na farmi, ker se mu je smilila. Pozneje se je poročil z njeno hčerko. Obogatel je pa šele, ko je začel izdelovati patentirana zdravila. Čez 10 let je že imel kemično tovarno in bil je predsednik raznih kemičnih koncernov.

Diagnoza.

Američan Jones je težko zbolel. Njegova prestrašena žena je takoj poslala po domačega zdravnika, ki je bil pa baš odsoten. Poslala je torej po drugega zdravnika. Nesrečno naključje je pa hotelo, da se je domači zdravnik ta čas vrnil in takoj je odhitel k bolniku. Oba zdravnika sta stopila istočasno v Jonesovo spalnico, vsak skozi druga vrata, in vsak od svoje strani sta skočila k bolnikovi postelji ter segla z rokami pod odejo, da bi potipala bolnikovo žilo. — To je pegasti legar, — je ugotovil prvi. — Ne, to je čisto navadna pijanost, — je ugovarjal drugi. Na te besede se je bolni Jones dvignil in odgrnil odejo. Zdravnika sta se držala pod odejo za roke.

Čista vest.

Neki novinar je kupil pri trgovcu več kilogramov sladkorja, ki pa je bil pomešan s finim belim peskom. Ko je novinar to opazil, je sladkor raztopil in se je loncu na dnu nabralo nad 2 kilograma peska. Objavil je nato v listu sledečo vest:

»Pri nekem tu ajšnjem trgovcu sem kupil te dni večjo količino sladkorja, ki mu je bilo primešano 2 in pol kilograma belega peska. Če mi trgovec ne bo povrnil škode v roku treh dni, bom objavil ime tega goljufa v vseh listih.«

Novinarjeva notica je temeljito zalegla. Drugi dan po objavi je prejel 6 zavojev sladkorja po 2 in pol kilograma od raznih trgovcev.

»Vsako slovensko hišo »Večernik«!

Z uspehi kronano delo Sokola Maribor III.

S ponosom lahko gleda Sokol Maribor III. na preorato ledino v petih letih svojega obstoja. Z uspehi, ki so bili razvidni iz poročil, podanih na V. rednem letnem občnem zboru v nedeljo 20. t. m. v krčevinski šoli, se mora radovati vsak Sokol. Niso bila društvu z rožcami poslana tla, odsekati je moralo marsikatero grčo, premostiti marsikatero oviro in z optimizmom v sokolski borbenosti se je povspelo še na precejšnjo višino. Ker je društvo na pravi poti in ker je v njem precej borbenega in mladega duha, mu je zmaga zagotovljena.

Občni zbor je ob navzočnosti lepega števila članstva in ob prisotnosti župn. delegata podstarosta br. Kranjca, zastopnika ZKD br. Golca in drugih zastopnikov bratskih sosednih edinic otvoril in vodil društveni starosta br. prof. Lojze Struna. Po otvoritvi se je članstvo poklonilo spomenu blagopokojnega kralja mučenika, nakar je starosta v stvarnih izvajanjih na kratko orisal društveno delovanje. Izrekel je tudi zahvalo za denarno pomoč mestni občini mariborski, občini Košaki in krajevemu šolskemu odboru v Košakih. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal br. Marjan Jarc je razvidno agilno in uspešno delovanje v preteklem letu. Društvo se je udeležilo vseh lanskih triumfalnih sokolskih pohodov in državi, sodelovalo je pri raznih prireditvah in nastopih bratskih čet in društev, telovadeče vrste so se udeležile vseh tekem z lepimi uspehi, viden napredek pa se je pokazal tudi v pravi sokolski vzgoji in disciplini. Uspešno se je društvo borilo tudi s krizo, kar dokazuje blagajniško poročilo br. Eferla. Društveni dohodki so znašali nekaj nad 60.000 Din in prav toliko tudi izdatki. Društveno premoženje se je lani povečalo za okroglo 10.000 Din in je ocenjeno vse društveno premoženje nekaj nad 77.000 Din. Prav tako z uspehi kronano pa je bilo tudi tehnično delo, ki je razvidno iz načelnikovega poročila br. Lojzeta Ferša. Prednjaški zbor, ki ga tvorijo sami mlajši in delavoljni ljudje je storil vse, kar je bilo v njegovi moči. V društveni telovadnici redno telovadi devet oddelkov in je prednjaški zbor pred kratkim organiziral tudi posebna oddelka trgovskega naraščaja. Po svojem poročilu je br. načelnik razde-

lil diplome članom, članicam in naraščajnicam, ki so si priborili prva mesta pri raznih tekmah. Tako sta prejeli diplome društvena načelnica s. Zlatka Zimičeva in Romanca Šerakova, člana br. France Čop in Vlada Ribarič ter naraščajnice Herica Šerakova, Hilda Klampferjeva, Milka Zimičeva, Sabinka Šerakova, Zorica Janžekovičeva, Jelka Jakličeva, Tončka Kiklova in Nada Skrinjarjeva. Diplome pa so dobile tudi nekatere naraščajnice nižjega oddelka. Sledila so nato poročila prosvetarja br. Koprivca, socialnega referenta br. inž. Prebevskega, matrikarja br. Slavana Ribariča in četnega referenta ter gospodarja.

Po sprejeti razrešnici br. blagajniku in odboru je pozdravil v imenu župe zbor župni podstarosta br. Kranjc, ki je izjavil, da je župna uprava zadovoljna z društvenim delom in da s ponosom gleda na to svojo edinicu ter ji želi še nadaljnjih tako lepih uspehov sokolskega dela. Programatične so bile njegove besede o narodno obrambnem in socialnem delu, kakor tudi o sokolski disciplini, ki so si jih navzoči vzeli k srcu.

Pri volitvah sta bili vloženi dve listi in je bil ponovno izvoljen za starosta prof. br. Lojze Struna, za podstarosta šolski upravitelj br. Fran Cvetko, za tajnika upravnik okrajnega glavarstva br. France Jakl, za blagajnika sodni oficial br. Ivan Uršič, za prosvetarja profesor br. Friderik Degen, za gospodarja magistratni uradnik br. Tone Benedik, za društvenega zdravnika br. dr. Turšič, za socialnega referenta br. dr. Stanko Kovarič, za matrikarja trgov. sodnik br. Slavan Ribarič; za odbornike: s. Stanka Ribaričeva in bratje dr. Albert Sentočnik, Ludvik Šalda, Karl Škerlovaj, Ivan Rupena in Zivic; za načelnika br. Lojze Ferš, za načelnico s. Zlatka Zimičeva; za revizorje bratje prof. Škof, Kutin in Zupančič, v razsodišče pa bratje prof. Struna, Uršič in dr. Šturm.

Želimo novi upravi v novem poslovnem letu novih lepih uspehov. Zdravo!

Lepi uspehi Matičarjev v smuku in skokih. Preteklo nedeljo so bile v Zagorju izbirne tekme Zveze SKJ v smuku in

Bolhe niso izumrle

Naravoslovci, ki imajo dovolj časa in potrpežljivosti, da se zanimajo za bolhe drugače, kakor naše žene, ki jih morajo loviti, trdijo, da so začele bolhe izumirati. Naravoslovci pravijo, da je bilo bolh v starih časih mnogo več, kakor zdaj. Prof. dr. Albrecht Hasa iz Berlina se je tudi zanimal za to vprašanje in prišel je do zaključka, da sta začeli človeška in pasja bolha izumirati. Seveda pa še ne moremo trditi, da bi bila ena ali druga vrsta bolh izumrla. Tudi v uradništvu revije »Kosmos«, ki priobčuje članek o proučevanju omenjenega profesorja, prihajajo priporočene pošiljke bolh in čitatelji jih pošiljajo v domnevi, da so na bolhe razpisane nagrade. To pa ne drži.

Vzrok, da je bolh zdaj manj, vidi dr. Hase v modernem stavbarstvu, ki opremi naša stanovanja s parketi in linolejem ali pa nam namaže tla s prašnim oljem. Tudi reforma obleke, posebno ženske, igra pri tem važno vlogo. Bolham ne ugaša v perilu iz umetne svile. Poleg tega jim pa tudi podnebe ne prija. Ne drži pa trditve, da bi bile bolhe že izumrle ali pa da bi jih bila pokončala kuga, ki je razsajala med njimi.

Od dninarja do milijonarja

V Newyorku je umrl milijonar John Andrus, star 94 let. Zapustil je 150 milijonov dolarjev. Ne glede na svoje ogromno bogastvo pa je živel vse življenje kot siromašen človek, kakršen je bil v svoji mladosti. Iz svoje vile se je vozil v ravnateljstvo svojih podjetij vedno s podzemno železnico, obedoval je pa v ljudski kuhinji za 20 centov. Če ga je prosil kdo, naj mu da miloščino ali posodi nekaj drobiža, je potegnil iz žepa vso svojo gotovino v znesku 30 centov. Več denarja nikoli ni imel pri sebi. Andrus pa ni bil lakomnež, saj je izdal mnogo denarja v dobrotelne namene in

Razno

TRAJNE KODRE
vodno in železno ondulacijo izvršuje cenj. damam v zadovoljstvo in po solidni cenj. damski salon »Zora«. Aleksan. drova cesta 19. Poskusite in boste zadovoljni. 275

CENENE POROČNE PRSTANE.

kakor prstane s kamenčki in vsakovrsten zlat nakit si lahko daste iz stare pokvarjene zlatnine moderno prelepi. Popravila hitro in ceneno. Priporoča se cenjenemu občinstvu Avgust Jahn, zlatar in draguljar, Stolna ul. 2. 5400

Prodaj

MALO TRGOVINO
oddaj za odkupnino 4500 Din. Vprašati dopoldne Jože Vošnjakova ulica 21-II, Maribor. 273

HRANILNE KNJIŽICE
Mestne hranilnice Maribor prodaj ugodno takol. Poudarje na upravo pod »Vlagatelj« 276

Oglašaj te v »Večerniku«